پیرو الملل

هشدار روسیه به تداوم جنگ‌افروزی اروپا در اوکراین

در حالی که کشورهای اروپایی در واکنش به قطع گاز روسیه به این قاره، سعی دارند دولت اوکراین را با تسلیحات مدرن‌تر تقویت کنند، وزارت خارجه روسیه به اتحادیه اروپا درباره عواقب ادامه کمک‌های نظامی کشورهای عضو این اتحادیه به اوکراین هشدار داد.

هرچند غربی‌ها می‌گویند که کمک‌های گسترده به اوکراین سبب شده زرادخانه‌های این کشورها به پایان برسد اما با این حال رهبران اروپا در همسویی با امریکا کماکان به ارسال تسلیحات به متحد خود ادامه می‌دهند؛ اقدامی که خشم مقامات مسکو را در پی داشته است. وزارت خارجه روسیه که پیش از این بارها از همراهی کشورهای عضو اتحادیه اروپا با مواضع ضد روسی امریکا در قبال بحران اوکراین انتقاد کرده بود، روز سه‌شنبه بار دیگر در این باره اظهارنظر کرد. به گزارش شبکه الجزیره، وزارت خارجه روسیه هشدار داد که اروپا درباره نتایج کمک نظامی به کی‌یف فکر نمی‌کند و در حال تلاش برای طولانی کردن این منازعه است. این وزارتخانه خطاب به کشورهای عضو اتحادیه اروپا اعلام کرد، به دلیل اقدامات اتحادیه اروپا در اوکراین، امنیت کل قاره اروپا در خطر قرار گرفته است. هشدار جدید مسکو به اتحادیه اروپا درباره تبعات کمک‌های نظامی به اوکراین در شرایطی انجام شده که اخیراً مقام‌های ارشد اروپایی از قبیل «جوزف بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و «آنالنا بائربوک» وزیر خارجه آلمان بر لزوم تداوم کمک‌های نظامی و تسلیحاتی به اوکراین صحبت کرده‌اند. کشورهای عضو اتحادیه اروپا از زمان آغاز بحران اوکراین، همراستا با مواضع ضدروسی امریکا عمل کرده و ضمن اعمال تحریم‌های شدید علیه روسیه، به کمک‌های نظامی، تسلیحاتی و اقتصادی همه‌جانبه به اوکراین روی آورده‌اند. تلاش اروپایی‌ها برای ادامه کمک به اوکراین برای مقابله با پیشروی‌های روسیه، درحالی است که در روزهای اخیر در برخی از کشورهای این قاره هزاران نفر از مردم به خیابان‌ها آمده و خواستار قطع کمک‌های تسلیحاتی به اوکراین شده‌اند. دولت‌های اروپایی درحالی با کمک‌های نظامی به اوکراین به طولانی شدن جنگ کمک می‌کنند که بحران انرژی در بسیاری از کشورهای غربی تشدید شده است و اروپایی‌ها نسبت به زمستان سخت هشدار می‌دهند. اخیراً روسیه شیرهای گاز را در واکنش به تحریم‌های غرب، به سمت اروپا بسته است و همین مسئله به کمبود انرژی در این قاره منجر شده است. مقامات غربی در ماه‌های اخیر بارها هشدار داده‌اند که اگر جنگ اوکراین ادامه پیدا کند با بحران انرژی شدید مواجه خواهند شد و این مسئله می‌تواند به افزایش تورم و تعطیلی بسیاری از شرکت‌های اروپایی منجر شود.

اخبار گوناگون

رسوایی جنسی مقام صهیونیست در مغرب

رسانه‌های عبری خبر دادند که یک مقام رژیم صهیونیستی در دفتر ارتباطات دیپلماتیک این رژیم در مغرب به آزار و اذیت جنسی زنان مغربی متهم شده است. شبکه «کان» بدون اشاره به نام شخصی خاص از اتهاماتی درباره سوءاستفاده جنسی یک مقام صهیونیست از زنان مغربی و آزار جنسی آنها خبر داد. این شبکه عبری نوشت: «اگر صحت این ادعاها ثابت شود، این یک رویداد دیپلماتیک خطرناک در روابط حساس اسرائیل و مغرب خواهد بود.» این در حالی است که مقامات مغربی هنوز واکنشی به این گزارش نشان نداده‌اند. وزارت خارجه رژیم صهیونیستی مدعی است که تحقیقات خود را در این باره آغاز کرده و یک هیئت متشکل از مقامات بلندپایه این رژیم را هفته گذشته به مغرب اعزام کرده است.

نگرانی اتحادیه اروپا درباره موضع اردوغان علیه یونان

اتحادیه اروپا از آنچه «اظهارات خصمانه» رئیس‌جمهور ترکیه در خصوص جزایر یونانی دریای اژه خوانده شد، ابراز نگرانی کرد. به گزارش یورونیوز، رجب طیب اردوغان روز شنبه در سخنانی مدعی شد که یونان جزایر «غیرنظامی شده» دریای اژه را به اشغال خود درآورده و برای کشورش ایجاد مزاحمت می‌کند. پیتر استانو، سخنگوی جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا طی نشستی مطبوعاتی در پاسخ به سؤال یک خبرنگار در خصوص اظهارات اخیر اردوغان گفت: «این اظهارات خصمانهِ رهبری سیاسی ترکیه علیه یونان و مردم یونان باعث نگرانی جدی می‌شود.» وی در ادامه تأکید کرد: «ما از ترکیه انتظار داریم که از هرگونه تهدید لفظی خودداری کند و متعهد به ارتقای روابط حسن‌همجواری باشد.» استانو سپس افزود: «هرگونه اختلاف و مسئله حل نشده در روابط با یونان، باید با حسن نیت، به صورت مسالمت‌آمیز و از راه گفت‌وگو مطابق با قوانین بین‌المللی و بر اساس اصل روابط حسن‌همجواری مورد بررسی قرار گیرد.»

پیام مکتوب رئیس‌جمهور چین به پادشاه عربستان

پادشاه عربستان پیام مکتوبی را از طرف رئیس‌جمهور چین درباره روابط دوجانبه «مستحکم» میان دو کشور و راه‌های تقویت و حمایت از آن دریافت کرد. به گزارش خبرگزاری (واس)، سلمان بن عبدالعزیز آل سعود، پیام مکتوبی از طرف شی جین‌پینگ، درباره «روابط دوجانبه مستحکم میان دو کشور که دو ملت را به هم متصل کرده و راه‌های تقویت و حمایت از آن در زمینه‌های مختلف و در تمامی سطوح» را دریافت کرد. رئیس‌جمهور چین در این پیام حمایت کشورش از درخواست ریاض برای میزبانی نمایشگاه اکسپوی ۲۰۳۰ در شهر ریاض را اعلام کرد.

آذربایجان به همکاری با شرکت‌های صهیونیست ادامه می‌دهد

وزیر صنایع دفاعی جمهوری آذربایجان ضمن اشاره به همکاری این کشور با ترکیه در زمینه تسلیحات، گفت که جمهوری آذربایجان به همکاری خود با شرکت‌های اسرائیلی ادامه می‌دهد. بنابر گزارش «آپا»، مدد قلی‌اف در چهارمین نمایشگاه امنیتی-دفاعی «Securex Caspian» در باکو گفت: «[جمهوری] آذربایجان به همکاری با شرکت‌های ترکیه‌ای و اسرائیلی ادامه خواهد داد.» او در بخش دیگری اضافه کرد: «ما با ترکیه روی سلاح‌هایی کار می‌کنیم که برای ده تا پانزده سال آینده طراحی شده‌اند. این یعنی ما به آینده نگاه می‌کنیم. ما حتی به ۲۰ سال آینده می‌نگریم.»

ایرلند اینستاگرام را جریمه کرد

سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ایرلند روز دوشنبه شبکه اجتماعی «اینستاگرام» را به دلیل سوء استفاده از اطلاعات شخصی کاربران نوجوان جریمه کرد. به گزارش آسوشیتدپرس، کمیسیون حفاظت از داده‌های ایرلند روز دوشنبه تصمیم نهایی را برای جریمه ۴۰۲ میلیون دلاری شرکت «متا» مالک اینستاگرام اتخاذ کرد. قرار است جزئیات کامل این مسئله روزهای آینده منتشر شود. این مجازات دومین جریمه بزرگی است که بر اساس قوانین سختگیرانه حفظ حریم خصوصی اتحادیه اروپا صادر شده است.

آغاز تمرینات هوایی مشترک عربستان و امریکا

تمرینات نظامی مشترک بین نیروهای هوایی عربستان و امریکا در پایگاه هوایی ملک فیصل واقع در شمال عربستان آغاز شد. وزارت دفاع عربستان سعودی در حساب توئیتری خود آورده است: «هدف از این تمرینات ارتقای سطح اقدام مشترک برای حفظ امنیت و ثبات منطقه است.» این دومین تمرینات مشترک عربستان و امریکا از زمان سفر «جو بایدن» رئیس‌جمهور امریکا به ریاض در اواسط ژوئن گذشته است که طی آن بایدن گفته بود که نهایت تلاش خود را برای حمایت از امنیت خلیج فارس به‌کار خواهد گرفت.

اروپا هم از امریکا «گرمای مذاکره» ندید!

بورل: برجام در مسیر واگرایی است نه همگرایی!

گزارش یک

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که همین اواخر ادعا کرده بود که همه چیز در میز مذاکرات هسته‌ای ایران حل شده و در میلیمتر آخر توافق قرار دارند، اکنون می‌گوید که خوش‌بینی‌اش نسبت به توافق در وین کمتر شده است؛ اظهاراتی که نشان می‌دهد اروپایی‌ها هم دیگر به بازگشت امریکا به برجام امیدی ندارند. یک مقام امریکایی هم گفته که با بدن دست صهیونیست‌ها را برای دفاع از خودشان در مقابل ایران باز گذاشته و اگر قرار است اختلافات حل شود باید بر اساس نسخه امریکایی باشد.

درحالی که در هفته‌های اخیر مقامات اروپایی و روسی مکرر می‌گفتند که ایران و امریکا بیش از هر زمان دیگری به توافق نزدیک شده‌اند و ممکن است طی روزهای آینده توافق امضا شود اما برایند تحولات در چند روز اخیر خلاف این ادعاها را ثابت می‌کند. جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که آخرین متن پیشنهادی درباره برنامه هسته‌ای ایران را نوشته و مدعی بود که این متن بهترین است و امید زیادی داشت تا تهران و واشنگتن با آن موافقت کنند به نظر می‌رسد مسیر مذاکرات را تیره و تار می‌بیند. جوزف بورل دوشنبه شب در سخنانی گفت که در روزهای اخیر، خوش‌بینی او برای احیای توافق هسته‌ای با ایران کمتر شده است. به گزارش شبکه بلومبرگ، بورل که در جمع خبرنگاران در بروکسل صحبت می‌کرد بدون اشاره به کارشکنی امریکا گفت: «مذاکرات هسته‌ای ایران در حال واگرایی و نه همگرایی است». مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اضافه کرد: «من همچنان در حال گفت‌وگو با مشارکت‌کنندگان توافق هسته‌ای ایران هستم.» بورل افزود: «امروز من اطمینان کمتری در این باره دارم که توافق هسته‌ای ایران به سرانجام خواهد رسید.» ناامیدی بورل از توافق احیای برجام درحالی است که او هفته گذشته گفته بود که همه چیز در میز مذاکرات حل شده و تنها روی میلیمترها مذاکره در جریان است و توافق را در دسترس می‌دانست. ناامیدی بورل از احیای برجام پس از آن انجام می‌شود که مقامات امریکایی در روزهای اخیر مثل همیشه ساز مخالف نسبت به دیگر اعضای برجام می‌زنند و هرچند مقامات اروپایی گفته‌اند که پاسخ اخیر ایران به تصمیم امریکا منطقی و معقول بوده است اما کاخ سفید مدعی است که پاسخ تهران غیرسازنده بود. باتوجه به اینکه در میز مذاکرات برای رسیدن به توافق احتمالی همه چیز به تصمیم امریکا بستگی دارد، این کشور در روزهای اخیر نشان داده که برای احیای برجام اراده‌ای ندارد و درصدد است فرایند مذاکرات را برای رسیدن به اهداف خود ادامه دهد. حتی در روزهای اخیر مقامات کاخ سفید بار دیگر برنامه موشکی ایران را روی میز گذاشته‌اند تا روی آن نیز توافقی حاصل شود و ایران نیز از خواسته‌های خود در ذیل برجام عقب‌نشینی کند.

این درحالی است که تهران از برخی خواسته‌هایش عقب نشینی کرده و در پاسخ اخیر خود که آن را سازنده و شفاف عنوان کرده است، به حداقل‌ها نیز راضی شده است تا هرگونه بهانه را از امریکایی‌ها بگیرد اما با این وجود مقامات واشنگتن باز هم در مسیر توافق سنگ‌اندازی می‌کنند. به همین خاطر به نظر می‌رسد امریکایی‌ها این سیگنال را به اتحادیه اروپا داده‌اند که نباید روی توافق در وین امیدوار باشند. عواملی مانند فشارهای رژیم صهیونیستی، اختلافات با کنگره و مشکلات داخلی در امریکا در بی‌میلی دولت جو بایدن، رئیس‌جمهور این کشور برای بازگشت به برجام در ماه‌های گذشته تأثیر زیادی داشته‌اند. اینکه امریکایی‌ها می‌گویند حتی بر سر رفع تحریم‌های ایران که بخش مهم برجام را تشکیل می‌دهد، هم توافقی صورت نگرفته، نشان می‌دهد که عملاً روی هیچ چیزی تاکنون توافق نشده است. هیئت ایرانی راستی‌آزمایی رفع تحریم‌ها، اخذ تضمین در خصوص ماندگاری برجام و رفع ادعاهای پادمانی آژانس اتمی را اصلی‌ترین مطالبه خود در مذاکرات رفع تحریم‌ها قرار داده و تأکید کرده که تنها بازگشت به قرارداد دوجانبه‌ای که در ازای برخی محدودیت‌ها نفع ملموس اقتصادی برای ملت ایران به همراه داشته باشد را منطقی می‌داند و آن را می‌پذیرد. اما امریکا با بسته شدن پرونده ادعایی آژانس در ایران و دادن تضمین‌ها به شدت مخالف است و همین اختلافات بر مذاکرات در وین سایه انداخته است. ایران بارها گفته که حسن نیت خود را در مذاکرات برای احیای برجام نشان داده و اکنون نوبت واشنگتن است که برادری خود را ثابت کند تا مشخص شود که اراده‌ای برای توافق دارد یا نه.

> ناامیدی بورل از توافق احیای برجام درحالی است که او هفته گذشته گفته بود که همه چیز در میز مذاکرات حل شده و تنها روی میلیمترها مذاکره در جریان است و توافق را در دسترس می‌دانست

حل اختلافات با نسخه بایدن

هرچند توافق بر سر برجام باید با موافقت همه طرف‌ها انجام شود اما امریکایی‌ها مدعی هستند که تنها خودشان باید برای این پرونده نسخه‌پیچی کنند. در همین راستا، تام نیدز، سفیر امریکا در فلسطین اشغالی روز دوشنبه گفت که جو بایدن در تماس تلفنی هفته گذشته خود با یائیر لاپید، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی تأکید کرده که امریکا اقدامات خصمانه ایران را درک می‌کند و دستان اسرائیل را نمی‌بندد و مانع از دفاع از خود نمی‌شود. این درحالی است که هفته پیش یک مقام ارشد رژیم صهیونیستی گفته بود که بایدن در گفت‌وگوی تلفنی خود با لاپید این موضوع را شفاف ساخته بود که چه توافق با ایران حاصل شود و چه توافقی انجام نشود، اسرائیل بدون هیچ محدودیتی از خود در برابر ایران حفاظت می‌کند و سخنان تام نیدز نیز این موضوع را تأیید می‌کند. به گزارش شبکه روسیاالیوم، نیدز در ادامه سخنانش گفت: «دولت بایدن خواستار راه‌حل دیپلماتیک با ایران بوده اما تنها بر اساس شرایطی که وی تعیین کرده است.» وی ادعا کرد: «هنوز شکاف‌های زیادی وجود دارد که تاکنون پر نشده است». صحبت‌های نیدز پس از دیدار با دیوید بارنیا، رئیس سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی (موساد) و نمایندگان کنگره مطرح می‌شود. ادعای این مقام امریکایی درحالی است که در هفته‌های اخیر مقامات ارشد صهیونیستی به واشنگتن سفر کرده‌اند تا نظر مقامات کاخ سفید را برای جلوگیری از توافق با ایران جلب کنند. مقامات اسرائیلی هرگونه توافق با تهران را فاجعه‌ای برای امنیت خود و منطقه می‌دانند که غرب نباید به آن تن دهد. باتوجه به موضع اخیر امریکا به نظر می‌رسد لابی صهیونیستی توانسته کاخ سفید را با خود همراه کند. موافقت بایدن با باز بودن دست اسرائیل در مقابل ایران، درحالی است که پیش‌تر مقامات واشنگتن با هرگونه حمله صهیونیست‌ها به تأسیسات هسته‌ای ایران مخالفت کرده بودند و آن را تهدیدی برای امنیت منطقه می‌دانستند.

گزارش ۲

ارتش صهیونیست‌ها: ابوعاقله را ما کشتیم

ارتش رژیم صهیونیستی با گذشت بیش از سه ماه در پوششی محافظه‌کارانه بالاخره اذعان کرد که به احتمال بسیار زیاد یکی از نظامیان این رژیم به سوی خبرنگار الجزیره شلیک کرده است. اگرچه طرف‌های فلسطینی این فرار رو به جلوی صهیونیست‌ها را نپذیرفته‌اند اما واشنگتن علاوه بر استقبال از بیانیه ارتش رژیم صهیونیستی، از این رژیم قدردانی کرده است.

شیرین ابوعاقله بهار گذشته در جریان پوشش خبری ناآرامی‌های اردوگاه جنین، به ضرب گلوله نظامیان اشغالگر صهیونیست به شهادت رسید. رژیم صهیونیستی از آن زمان، به شدت تحت فشار شدید رسانه‌ای و افکار عمومی قرار داشت و همواره تلاش کرده از پذیرفتن مسئولیت این جنایت شانه خالی کند. ارتش این رژیم روز دوشنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «تحقیقات نشان می‌دهد، احتمالاً آتش نظامیان اسرائیلی منجر به شهادت شیرین ابوعاقله شده است. درعین حال تلاش شده که امکان مشخص کردن دقیق عاملان این جنایت وجود نداشته و در صورت نقش داشتن نظامیان اسرائیلی این کار به اشتباه صورت گرفته است. همین تحقیقات برای گشودن پرونده جنایی در پلیس نظامی اسرائیل در رابطه با شهادت شیرین ابوعاقله کافی است.»

نظامیان رژیم صهیونیستی تاکنون صدها خبرنگار را بازداشت و زخمی کرده یا به شهادت رسانده‌اند. کمیته حمایت از خبرنگاران فلسطینی به تازگی اعلام کرد، هدف رژیم صهیونیستی از انجام اقدامات خصمانه ضد خبرنگاران، جلوگیری از افشای جنایات این رژیم ضد مردم مظلوم فلسطین است. این اعتراف نه‌چندان صریح هم برای فرار از مسئولیت ترور بود، چرا که اگر کار به دادگاه بین‌المللی می‌کشید، احتمال صدور قطعنامه‌ای علیه صهیونیست‌ها وجود داشت. با این حال، واشنگتن باز هم در نقش حامی تل‌آویو ظاهر شد و ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه امریکا بدون محکوم کردن شهادت ابوعاقله که علاوه بر تابعیت فلسطینی، تابعیت امریکایی هم داشت با صدور بیانیه‌ای از انجام تحقیقات این رژیم تشکر کرد. در این بیانیه آمده است: «نیروهای دفاعی اسرائیل گزارش دادند که تحقیقات خود را در مورد شرایط مربوط به مرگ شیرین ابوعاقله به اتمام رساندند و احتمال زیادی وجود دارد که خانم ابوعاقله به‌طور تصادفی مورد اصابت گلوله‌های ارتش اسرائیل قرار گرفته باشد. ما از اقدام اسرائیل در بررسی این حادثه غم‌انگیز استقبال می‌کنیم و بار دیگر بر اهمیت مسئولیت‌پذیری در این مورد، از جمله در قبال سیاست‌ها و رویه‌ها برای جلوگیری از وقوع حوادث مشابه در آینده تأکید می‌کنیم.» این مقام امریکایی ادامه داد: «هماهنگ‌کننده امنیتی امریکا به این جمع‌بندی رسید که شلیک گلوله از سمت مواضع ارتش اسرائیل احتمالاً عامل مرگ شیرین ابوعاقله بوده است. هماهنگ‌کننده امنیتی امریکا دلیلی برای اعتقاد به اینکه این اقدام عامدانه بوده نیافت بلکه به این نتیجه رسید که این رویداد حاصل شرایط تراژیک موجود در حین عملیات تحت رهبری ارتش اسرائیل علیه گروه‌هایی از جهاد اسلامی فلسطین در روز ۱۱ به ۲۰۲۲ در جنین بوده است. این عملیات پس از مجموعه‌ای از حملات تروریستی در اسرائیل انجام می‌شد.»

تلاش برای فرار از مسئولیت

این اعتراف که فرار از پذیرش مسئولیت بود، هیچ‌کس را غیر از امریکایی‌ها قانع نکرد. اعضای خانواده این خبرنگار، رژیم صهیونیستی را به تلاش برای کتمان حقیقت و فرار از مسئولیت اتهام قتل متهم کردند. آنها تأکید کردند که به درخواست خود از دولت امریکا برای پایبند بودن به تعهداتش در قبال یکی از شهروندانش و بازخواست عامل این قتل و همچنین درخواست از اعضای کنگره و جامعه مدنی برای تحت فشار قرار دادن جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا برای انجام تحقیقات فراگیر ادامه خواهند داد. وزارت خارجه فلسطین نیز اعلام کرد، بیانیه ارتش رژیم صهیونیستی در خصوص قتل شیرین ابوعاقله تلاش جدیدی برای فرار از مسئولیت قتل وی است و مبتنی بر تحقیقات قانونی جدی نیست. در همین رابطه، احمد الدیک، مشاور سیاسی وزیر خارجه فلسطین خاطرنشان کرد که بیانیه ارتش اسرائیل در خصوص ترور ابوعاقله، چیز جدیدی ندارد و به مثابه یک بیانیه سیاسی است که مبتنی بر تحقیقات قانونی جدی نیست. از سوی دیگر، حازم قاسم، سخنگوی جنبش حماس خاطرنشان کرد که تحقیقات ارتش رژیم صهیونیستی تلاشی جدید برای فرار از پذیرش مسئولیت کامل جنایت این ترور است که تمامی شواهد و مدارک، انجام آن توسط این رژیم را ثابت می‌کند. سخنگوی جنبش حماس همچنین تأکید کرد، ترور ابوعاقله جنایتی تمام‌عیار است و باید اشغالگران مورد بازخواست قرار بگیرند و نباید اجازه داد که از مجازات فرار کنند.

شواهد مجرم بودن تل‌آویو را ثابت می‌کند

نبیل ابوردینه، سخنگوی رسمی تشکیلات خودگردان فلسطین هم از گزارش رژیم صهیونیستی درباره ترور ابوعاقله به‌شدت انتقاد کرد و گزارش درباره این ترور را صرفاً تلاش جدید صهیونیست‌ها برای فرار از مسئولیت قتل ابوعاقله دانست. وی گفت که همه ادله و تحقیقاتی که صورت گرفته است، ثابت می‌کند، تل‌آویو مجرم است و ابوعاقله را کشته است و به همین دلیل باید مسئولیت جنایت خود را بر عهده گیرد و تشکیلات خودگردان، پرونده ترور ابوعاقله را در نهادهای بین‌المللی پیگیری خواهد کرد، به ویژه در دادگاه لاهه. ابوردینه گفت: «به اسرائیل اجازه داده نخواهد شد که از مجازات جنایات مستمر خود علیه ملت فلسطین و مقدسات اسلامی و مسیحی فرار کند.»

سنگاه

سیف‌الدین سالارنژاد

«دالان تورانی ناتو» علیه ایران

موج دوم حملات رسانه‌ای و جنگ روانی علیه ایران پس از مواضع صریح مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهور در خصوص ترتیبات امنیتی و مرزی در قفقاز جنوبی در تابستان امسال آغاز شد. موج اول این حملات همزمان با اقدامات تحریک‌آمیز سفیر رژیم اسرائیل در اواخر تیرماه رخ داده بود و موج دوم به بهانه واکنش به صحبت‌های ابوالفضل ظهروند شروع شد. هرچند موج اول تنش‌ها در ظاهر توسط جرج دیک، سفیر اسرائیل صورت گرفت اما رسانه‌های باکو نیز در حمایت و پوشش خبری کارزار مطالعه کتاب «داستان‌های سحرانگیز تبریز» همسویی بالایی نشان دادند. موج دوم حملات به ایران پس از اعلام موضع صریح مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهور مبنی بر خط قرمز بودن مرز ایران و ارمنستان در قفقاز جنوبی آغاز شد. آریه گوت، مشاور صهیونیست الهام علی‌اف در اواخر ماه جولای طی مصاحبه‌ای اعلام کرد که از این پس مسئله لزوم تجزیه آذربایجان از ایران باید در دستور کار اجتماعی جمهوری آذربایجان قرار بگیرد و به این ترتیب کد مشخصی را به همه رسانه‌های فعال در زمینه خارجی ارسال کرد.

هجمه رسانه‌ای اخیر از اواسط ماه آگوست آغاز شد و تا امروز یعنی اوایل سپتامبر ادامه دارد. بهانه ظاهری این هجمه انتشار مصاحبه ابوالفضل ظهروند، سفیر پیشین در افغانستان بود که در آن پیرامون تحولات جدید قره‌باغ به تحلیل پرداخته و از سیاست ایران در قبال جنگ قره‌باغ ۲۰۲۰ انتقاد کرده بود. اما از آنجایی که سخنان ظهروند در گفت‌وگو با یک وب‌سایت به عنوان یک دیپلمات بازنشسته جنبه رسمی نداشت، به نظر می‌رسد در حقیقت نگرانی واقعی باکو از مواضع ایران در خصوص مسائل مرزی، کنسولی و انتظامی در منطقه است. در حال حاضر ایران مهم‌ترین کشوری است که با تغییرات مرزی و ژئوپلیتیکی در منطقه مخالف بوده و در این زمینه فعال است. توصیف مرز بین ایران و ارمنستان از سوی مقام معظم رهبری به عنوان خط قرمز و مرزی که پیشینه هزاران ساله دارد، ظاهراً موجب عصبانیت باکو شده و لابی رسانه‌ای آنها را نیز در داخل کشور فعال کرده است.

نکته جالب توجه این است که در این مرحله از بازی سیاسی که از سوی حاکمیت باکو علیه ایران طراحی شده است، این جمهوری کوچک از دشمنی و ستیز با تمامیت ارضی ارمنستان به ستیز با تمامیت ارضی ایران رسیده و مدام در حال گسترش جبهه دشمنان خود و تبدیل یک مسئله به مسئله دیگر است. این استراتژی پیش‌تر از سوی رئیس سابق مجلس باکو یعنی اعتبار محمداف هم بیان شده بود. وی در مصاحبه با روزنامه مساوات صراحتاً اعلام کرد «همانطور که قبلاً می‌گفتیم قره‌باغ خاک آذربایجان است، اکنون هم باید بگوییم تبریز خاک آذربایجان است.»

موضوع حضور تعدادی از شهروندان آذربایجان در ایران موسوم به حسینیون نیز بخشی از نارضایتی‌های باکو را تشکیل می‌دهد. در میانه جنجال رسانه‌ای دادستان کل باکو با سفر به ایران و دیدار با مقامات قضایی خواستار استرداد حدود ۴۰ تن از نیروهای حسینیون شد که گفته می‌شود برخی از آنها در سوریه علیه رژیم صهیونیستی، تکفیری‌ها و ترکیه مبارزه کرده‌اند. بدیهی است که هدف از استرداد این نیروها، اعتبارزدایی از نهادهای داخلی و تخلیه اطلاعاتی این افراد توسط افسران موساد و میت است. در ادامه همین روند، روزنامه ینی مساوات طی گفت‌وگو با یکی از کارشناسان امنیتی، از احتمال حمله نیروهای ویژه باکو به خاک ایران برای ترور یا ربودن اعضای حسینیون خبر داد؛ ادعایی که باب جدیدی در گستاخی افسارگسیخته حاکمیت باکو علیه ایران باز کرده است و به هیچ روی قابل اغماض نیست. طرح این مباحث در رسانه‌ها گذشته از ناشی‌گری گوینده‌ها، نشان می‌دهد که چراغ سبز بسیار روشنی از سوی حاکمیت به نیروهای ضدایرانی نشان داده شده تا به‌طور وسیع و بدون هیچ خط قرمزی در خصوص تمامیت و امنیت ایران اظهارنظر کنند.

بررسی محتوای تولید شده روزنامه‌ها، شبکه‌های تلویزیونی کابلی و اینترنتی و سایت‌ها نشان می‌دهد که خط‌دهی رسانه‌ای در باکو از یک مرکزیت واحد بوده و همه این رسانه‌ها روی چند محور ثابت تأکید کرده‌اند. همچنین آغاز این حملات پس از اظهارات آریه گوت نیز قابل تأمل است و به نظر نمی‌رسد که تصادفی بوده باشد. به طور کلی همکاری آذربایجان با رژیم صهیونیستی در این زمینه کاملاً محرز است و به نظر می‌رسد این دو حکومت، سیاست واحدی را در این زمینه دنبال می‌کنند. با توجه به سمت رسمی آریه گوت به عنوان مشاور رئیس‌جمهور آذربایجان مشخصاً تقسیم کار عملیاتی معینی برای حمله به ایران در این کشور وجود دارد و می‌توان از یک اتاق فکر یا هدایت واحد سخن گفت.

ایران در سیاست قفقازی خود سعی دارد به عنوان یک وزنه تعادل عمل کرده و از به هم خوردن موازنه قوا به صورت کامل جلوگیری کند. هرچند هم‌اکنون نیز موازنه قوا در قفقاز جنوبی به نفع باکو تغییر کرده است اما اشغال خاک سیونیک به دست جمهوری آذربایجان یا کنترل این ناحیه به نوعی که موجب از میان رفتن حاکمیت ارمنستان به صورت دوفاکتو بر مرز شود، موازنه قوا را این بار نه تنها علیه ارمنستان بلکه علیه ایران نیز دگرگون می‌سازد. بیانات آشکار مقام معظم رهبری در دیدار با پوتین و اردوغان در اجلاس آستانه و تأسیس کنسولگری ایران در سیونیک در مرداد ۱۴۰۱ در امتداد همین منطق صورت گرفت. این موضع ایران، موجب ناخرسندی ترکیه، آذربایجان و رژیم صهیونیستی به عنوان ذی‌نفعان درجه اول کریدور به اصطلاح زنگه‌زور شده است. سابقه طرح اولیه این پروژه (انتقال حاکمیت استان سیونیک به آذربایجان) از سوی پاول گوبل در سال ۱۹۹۳ و نشریه نفتی «پلات‌اویل» وابسته به بریتیش پترولیوم مطرح بوده است. همین امر نشان می‌دهد که «بریتانیا» نیز به عنوان یکی از کنسگران این بازی خطرناک ژئوپلیتیکی مطرح بوده و برای تأمین نیازهای انرژی و غارت منابع نفتی خزر در پی چنین پروژه‌ای است. در این میان علاقه شرکت نفت انگلیس یا همان بی.پی که دارای سابقه استعماری دور و درازی در ایران است، حتی بیش از دولت بریتانیا قابل ارزیابی است.

در تحلیل اتفاقات رخ داده در تابستان ۱۴۰۱ بین دو کشور باید به علت‌های نزدیک و دور مسئله نیز توجه کرد. باکو علاقه‌مند است بازی ژئوپلیتیک خود را به درون مرزهای ایران کشانده و زمین بازی را در شمال غرب تعریف کند تا ایران مشغول دفاع از تمامیت ارضی خود شود و در نهایت قادر به کنشگری در لحظه حساس و روز واقعه نباشد. از همین رو یک استراتژی پیچیده مبتنی بر جنگ روانی و «اقدامات فعال» را علیه ایران آغاز کرده است. دال محوری این بازی، «بی‌حیثیت کردن» ایران است و به این ترتیب، بسیاری از کشورها و «بازیگران مردد» نیز در گام‌های استوار ایران یا قدرت ملی کشور برای تحقق اهدافش تردید کرده و به اردوگاه مقابل می‌پیوندند. بازگشایی کنسولگری ایران در کاپان و متقابلاً احتمال بازگشایی کنسولگری ارمنستان در تبریز در زمره مسائلی است که موجب عصبانیت باکو شده اما چون این مسئله در حوزه حق حاکمیت و صلاحیت ملی ایران است، باکو نمی‌تواند به طور رسمی ناخرسندی خود را بیان کند، از این رو فشارها را از ناحیه‌ای دیگر وارد می‌سازد. بنابراین باکو سعی دارد موقعیت انحصاری خود را در داشتن کنسولگری در شهر تبریز حفظ کند و به شدت از این مسئله نگران است.

نکته جالب توجه دیگر توجه به منحنی رفتاری و الگوی کنش سفرای رژیم صهیونیستی در باکو و سفیر باکو در تهران است. هر دوی آنها در یک سال گذشته با انتشار اخبار و بیانیه‌های تحریک‌آمیز در توئیتر سرمنشأ مباحثی شده‌اند. گذشته از اقدامات خصمانه جرج دیک در رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی، علی علیزاده، سفیر باکو در ایران نیز با انتشار توئیت‌های تحریک‌آمیز از جمله حضور برخی از عناصر گروهکی ایران در شوشی، تهدید اقلیت ارمنی در ایران، انتشار فیلم‌های معنادار از رشته‌کوه‌های آرارات در خاک ترکیه که از سرزمین ایران و ارمنستان جدا شده‌اند، سرمنشأ بسیاری از حساسیت‌ها شده است.

نکته آخر در تحلیل ادعاهای باکو در خصوص ترتیبات مرزی و امنیتی در منطقه این نکته است که به نظر می‌رسد، نقش‌آفرینی این کشور بسیار فراتر از قدرت و ظرفیت موجود است و این تحلیل را به ذهن متبادر می‌کند که گویا الهام علی‌اف صرفاً بازیگر نقشی است که از سوی ناتو در منطقه طراحی شده است. این طراحی نیز مبتنی بر گسترش پان تورانیسم در آسیا برای به چالش کشاندن ایران، روسیه و چین است. طرح مسئله کریدور تورانی ناتو و ضربه به مرزهای ایران، گام نخست این پروژه است که در صورت موفقیت می‌تواند وارد گام‌ها و فازهای دیگر شود.